

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004104

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Болотіна Вікторія Василівна

2. Viktoriya V. Bolotina

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5122-8879

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Інформаційно-комунікаційні технології в освіті

Дата захисту: 13-08-2026

Спеціальність за освітою: Середня освіта (Інформатика)

Місце роботи здобувача: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 04r5xzk86

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15469

Повне найменування юридичної особи: Інститут цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 25761786

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 25761786

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35.09, 14.01.30

Тема дисертації:

1. Використання засобів комп'ютерної графіки у формуванні креативності бакалаврів галузі інформаційних технологій

2. Use of Computer Graphics Tools in Developing the Creativity of Bachelor's Degree Students in the Field of Information Technologies

Реферат/анотація:

1. Болотіна В.В. Використання засобів комп'ютерної графіки у формуванні креативності бакалаврів галузі інформаційних технологій. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, 01 Освіта/Педагогіка. – Інститут цифровізації освіти. – Київ, 2026. Зміст анотації. У дисертаційному дослідженні здійснено теоретичне обґрунтування та експериментальну перевірку методики використання засобів комп'ютерної графіки у формуванні креативності бакалаврів галузі інформаційних технологій. Актуальність дослідження зумовлена стійким зростанням вимог ринку праці до творчого потенціалу ІТ-фахівців, прискоренням цифрової трансформації освітнього середовища в умовах поствоєнного відновлення України та

недостатньою розробленістю проблеми цілеспрямованого формування креативності бакалаврів галузі інформаційних технологій засобами комп'ютерної графіки у вітчизняній і зарубіжній педагогіці. Конкретизовано сутність поняття «креативність бакалаврів галузі інформаційних технологій», яке розглядається як інтегративна якість майбутнього фахівця, що проявляється у здатності генерувати оригінальні ідеї, відмовлятися від стереотипних способів мислення, висувати гіпотези та продукувати нові комбінації. Встановлено відмінність між поняттями «креативність» (орієнтована на результат – новий, непередбачуваний спосіб погляду на проблему, втілений у конкретному продукті діяльності) та «творчість» (акцентує процес). Визначено роль засобів комп'ютерної графіки як середовища, де технічні навички і креативне мислення розвиваються паралельно. У результаті теоретичного аналізу наукової літератури з'ясовано, що використання засобів комп'ютерної графіки у професійній підготовці майбутніх ІТ-фахівців є важливим чинником розвитку креативного мислення, формування візуальної культури та здатності до проєктної діяльності. Досліджено провідні концепції креативності: «інвестиційну» теорію Стернберга–Любарта, системну теорію Чиксентмігаї, параметри дивергентного мислення Гілфорда та Торренса, гуманістичну концепцію Маслоу. Зазначені теорії взаємодоповнюють одна одну та в сукупності утворюють теоретико-методологічну основу дослідження. Проаналізовано вітчизняний та зарубіжний досвід використання засобів комп'ютерної графіки у формуванні креативності ІТ-фахівців. Встановлено, що у вітчизняній практиці потенціал засобів комп'ютерної графіки реалізується переважно через поняття «графічних умінь», тоді як зарубіжний досвід – студійне викладання, проєктне та конструктивістське навчання – акцентує безпосередній зв'язок між роботою в середовищах засобів комп'ютерної графіки і розвитком дивергентного мислення. З'ясовано, що різні групи засобів комп'ютерної графіки (растрові, векторні, тривимірні, UX/UI-орієнтовані, генеративні III-інструменти) по-різному впливають на розвиток конкретних складників креативності. Визначено шість ключових причин, що обумовлюють значення розвитку креативності бакалаврів галузі ІТ засобами комп'ютерної графіки: стимулювання технологічних інновацій, розв'язання нестандартних задач, підвищення конкурентоспроможності на ринку праці, адаптивність до технологічних змін, якість UX/UI-проектування та інтеграція технічного і художнього мислення. Досліджено особливості розвитку креативності бакалаврів галузі інформаційних технологій в умовах післявоєнного відновлення України. Встановлено, що ІТ-сектор є одним із ключових рушіїв відбудови країни, а воєнний час одночасно є чинником викликів і нових можливостей: прискорена цифрова трансформація, нові інструменти дистанційного проектування та реальні задачі відбудови формують унікальне педагогічне середовище для розвитку креативності. На основі експертного опитування 12 фахівців ІТ-сфери та цифрового дизайну із 25 потенційних складників креативності, обґрунтованих у теоретичному аналізі, визначено 15 ключових показників креативності бакалаврів галузі ІТ. Узгодженість експертних оцінок підтверджено за допомогою коефіцієнта конкордації Кенделла. Складники систематизовано за трьома критеріями: когнітивним (генерація ідей, гнучкість мислення, візуальна абстракція, символізація та узагальнення образів, системність мислення); операційно-діяльнісним (технологічна гнучкість, інтеграція різних типів графіки, просторове мислення, здатність працювати в умовах обмежень, самостійність творчих рішень); рефлексивно-комунікативним (аргументація рішень, комунікативна креативність, естетична чутливість, рефлексія та самокорекція, оригінальність). Визначено чотири рівні сформованості креативності: високий, достатній, середній, низький.

2. Bolotina V.V. The Use of Computer Graphics Tools in Developing the Creativity of Bachelor's Degree Students in the Field of Information Technologies. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy, specialty 011 Educational and Pedagogical Sciences, 01 Education/Pedagogy. – Institute for Digitalisation of Education of the NAES of Ukraine. – Kyiv, 2026. Abstract content. The dissertation presents a theoretical substantiation and experimental verification of a methodology for using computer graphics tools to develop the creativity of bachelor's degree students in the field of information technologies. The relevance of the study is determined by the sustained growth of labor market demands for the creative potential of IT professionals, the acceleration of digital transformation of the educational environment in the context of Ukraine's post-war recovery, and the insufficient development of the problem of purposefully fostering creativity in IT bachelor's students through

computer graphics tools in both domestic and foreign pedagogy. The essence of the concept of "creativity of bachelor's degree students in the field of information technologies" has been specified. It is understood as an integrative quality of a future specialist, manifested in the ability to generate original ideas, reject stereotypical modes of thinking, formulate hypotheses, and produce new combinations. A distinction is drawn between "creativity" (outcome-oriented – a new, unpredictable way of viewing a problem embodied in a concrete product) and "creative activity" (process-oriented). The role of computer graphics tools as an environment in which technical skills and creative thinking develop in parallel has been determined. Theoretical analysis of the scholarly literature established that the use of computer graphics tools in the professional training of future IT specialists is an important factor in developing creative thinking, forming visual culture, and cultivating the capacity for project-based activity. Leading theories of creativity were examined: the investment theory of Sternberg and Lubart, the systems theory of Csikszentmihalyi, Guilford's and Torrance's parameters of divergent thinking, and Maslow's humanistic conception. These theories are mutually complementary and together form the theoretical and methodological foundation of the study. Domestic and international experience in using computer graphics tools to develop the creativity of IT specialists was analysed. It was found that in domestic practice, the potential of computer graphics tools is realized primarily through the concept of "graphic skills," while international experience – studio teaching, project-based and constructivist learning – emphasizes the direct link between work in computer graphics environments and the development of divergent thinking. It was established that different groups of computer graphics tools (raster, vector, three-dimensional, UX/UI-oriented, and generative AI tools) influence specific components of creativity in different ways. Six key reasons underlying the importance of developing creativity in IT bachelor's students through computer graphics tools were identified: stimulating technological innovation, solving non-standard problems, enhancing competitiveness in the labour market, adaptability to technological change, quality of UX/UI design, and the integration of technical and artistic thinking. The features of developing creativity in IT bachelor's students in the context of Ukraine's post-war recovery were investigated. It was established that the IT sector is one of the key drivers of national reconstruction, and that wartime simultaneously presents both challenges and new opportunities: accelerated digital transformation, new remote design tools, and real-world reconstruction tasks create a unique pedagogical environment for fostering creativity. Based on an expert survey of 12 specialists in IT and digital design, 15 key indicators of creativity in IT bachelor's students were identified from 25 potential components substantiated in the theoretical analysis. The consistency of expert evaluations was confirmed using Kendall's coefficient of concordance. The components were systematised according to three criteria: cognitive (idea generation, cognitive flexibility, visual abstraction, symbolisation and generalisation of images, systemic thinking); operational-activity-based (technological flexibility, integration of different types of graphics, spatial thinking, ability to work under constraints, independence of creative decisions); and reflective-communicative (argumentation of decisions, communicative creativity, aesthetic sensitivity, reflection and self-correction, originality). Four levels of creativity formation were defined: high, sufficient, intermediate, and low.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0121U107673; 0124U000671

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- [illegible]

- 13. Болотіна В. В., Вакалюк Т. А. Можливості графічного редактора Adobe Photoshop для створення дизайн-проектів. Цифрова трансформація науково-освітніх середовищ в умовах воєнного стану: збірник матеріалів звітної наукової конференції Інституту цифровізації освіти НАПН України (27 лютого 2025 р.). Київ, 2025. С. 13-15. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745107/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D1% (дата звернення: 10.02.2025).
- 14. Ячменьова С. О., Болотіна В. В. Використання штучного інтелекту в комп'ютерній графіці. XV Міжнародна науково-технічна конференція (28–29 березня 2025 р.): тези доповідей. Житомир : Житомирська політехніка, 2025. С. 315–316. URL:<https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/04/315.pdf> (дата звернення: 10.02.2025).
- 15. Козлик С. О., Болотіна В. В. Типологія слоганів та їх розробка у графічних редакторах. XV Міжнародна науково-технічна конференція (28–29 березня 2025 р.): тези доповідей. Житомир : Житомирська політехніка, 2025. С. 217. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/04/217.pdf> (дата звернення: 10.02.2025).
- 16. Bolotina V., Vakaliuk T., Harbych-Moshora O., Kontsedailo V. Branding Theory, Design and Identity Course Teaching Experience for Modern IT Specialists. Proceedings of the 4th International Conference on History, Theory and Methodology of Learning (ICHTML). SciTePress, 2024. P. 191–203. DOI:10.5220/0012660100003737.
- 17. Болотіна В. В. Методичні рекомендації для виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни «Системи обробки графічних зображень». Частина 1 для студентів освітнього ступеня «бакалавр» денної форми навчання за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки». Житомир : Житомирська політехніка, 2022. 35 с.
- 18. Болотіна В. В. Методичні рекомендації для виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни «Теорія брендингу, дизайн та айдентика» для студентів освітнього ступеня «бакалавр» заочної форми навчання спеціальності 122 «Комп'ютерні науки». Житомир : Житомирська політехніка, 2023. 42 с.
- 19. Болотіна В. В. Методичні рекомендації для виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни «Системи обробки графічних зображень». Частина 2 для студентів освітнього ступеня «бакалавр» денної форми навчання спеціальності 122 «Комп'ютерні науки». Житомир : Житомирська політехніка, 2023. 59 с.
- 20. Болотіна В. В. Методичні рекомендації для виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни «Системи обробки графічних зображень» для студентів освітнього ступеня «бакалавр» денної та заочної форми навчання. Житомир : Житомирська політехніка, 2025. 32 с.

2. Tetiana A. Vakaliuk

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6825-4697

Додаткова інформація:

;https://scholar.google.com.ua/citations?user=Ka98KhMAAAAJ&hl=uk;https://www.webofscience.com/wos/author/record/1361439;https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211133927;https://orcid.org/0000-0001-6825-4697

Повне найменування юридичної особи: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 04r5xzk86

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Круглик Владислав Сергійович

2. Vladyslav S. Kruhlyk

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5196-7241

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, Мелітополь, Мелітопольський р-н., 72312, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цідило Іван Миколайович

2. Ivan M. Tsidylo

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0202-348X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Осадча Катерина Петрівна

2. Kateryna P. Osadcha

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0653-6423

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 25761786

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Буров Олександр Юрійович

2. Oleksandr Burov

Кваліфікація: д. т. н., с.д., 05.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0733-1120

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 25761786

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Литвинова Світлана Григорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Литвинова Світлана Григорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Коваленко В.В.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна